

RØDE FANE

*TEORETISK
TIDSSKRIFT
FOR MLG.*

NR. 1. 1972

RØDE FANE NR. 1 1972.

Redaktør og ansvarlig utgiver:
Pål Steigan

INNHOLDSFORTEGNELSE:

Det nye kommunistiske partiet kan bygges raskt!	s. 4
Analyse av klassene i det kinesiske samfunnet	s. 11
Notat til klasseanalyse	s. 20
Synspunkter på det norske arbeideraristokratiet	s. 37
Revolusjonens stadier i Norge	s. 41
Revolusjonære perspektiver i kampen mot EEC	s. 48
Veien til det 4. riket. (Foredrag holdt av Carl-Erik Schultz i DNS, høsten 1971)	s. 56
Sprekker DNA?	s. 74

TEMA:

**FRAM
FOR ET NYTT
KOMMUNISTISK
PARTI!**

DET NYE KOMMUNISTISKE PARTIET KAN BYGGES RASKT!

De store kampene mot EEC, resultatet ved siste kommunevalg og den breie støtten til Indo-Kinas folk har vist at arbeiderklassen og det arbeidende folket går mot monopolkapitalens og imperialismens politikk. Stadig flere skjønner at den nåværende statsmakta ikke er folkets tjener, men dets fiende. Mange – spesielt fra arbeiderklassen og blant den studerende ungdommen – slutter seg i dag til den marxist-leninistiske bevegelsen. Men store grupper kommer også inn under venstre-sosialdemokratiets, den småborgerlige populismens eller NKP-revisjonistenes innflytelse. Mer enn noen gang stilles spørsmålet om *ledelsen* av kampen på dagsordenen.

I kampen mot EEC ser vi hvordan ulike småborgerlige og opportunistiske grupper forsøker å tjene to herrer: De går mot medlemskap, men angriper samtidig marxist-leninistene, saboterer enhetsaksjoner i fronten og har først etter lang tids press godtatt politisk streik som et nødvendig virkemiddel arbeiderklassen må ta i bruk for å hindre EEC-innlemmelse.

Disse daglige lærdommene er viktige for alle revolusjonære. Under den sosialistiske revolusjonen vil arbeiderklassen møte de samme fiendene som i dag: imperialismen, monopolene og deres lakeier i stat og høyresosialdemokrati. Men reaksjonen vil da ty til mer desperate kampmidler: NATO-styrker, hær og politi vil kunne settes inn for fullt. Både historiske lærdommer og dagens erfaringer viser at »venstre»-orienterte opportunistledere i slike situasjoner vil svimle av redsel. De vil ikke bare svinge i *halen* på den revolusjonære bevegelsen, men åpent, som de franske revisjonistene under mai-opprøret i 1968, løpe over i kontra-revolusjonens leir. Og er de arbeidende massene sterkt influert av opportunistenes propaganda om »fredelig overgang til sosialismen», vil de ikke skape seg sin folkehær, avværpe borgerskapet og etablere proletariatets diktatur.

Å bygge et kommunistisk parti som på alle felter av politikken kan stå fram som massenes organiserte ledelse og fortropp, er derfor et spørsmål om den norske revolusjonens seier eller nederlag.

KRAVENE TIL PARTIET

Hvilke krav stiller marxist-leninistene til det kommunistiske partiet?

Kort oppsummert er disse følgende:

Partiet må være arbeiderklassens fortropp. Det må være væpnet med en revolusjonær teori, kunne lede arbeiderklassen bort fra tradeunionisme og sosialdemokrati, kort sagt være en *politisk leder* for arbeiderklassen.

»Men partiet kan ikke bare være en fortropp. Det må samtidig være en avdeling av *klassen*, en del av klassen – og med liv og lemmer må det være rotfestet i klassen.» (Stalin)

Partiet må være en organisert fortropp. Det må være en organiserende kjerne i arbeiderklassens kamp. Derfor kan ikke »enhver streikende» eller »hele arbeiderklassen» være medlemmer av partiet. Det må bestå av de mest klassebevisste og aktive. Og fordi det kjemper mot en sentralisert fiende, må det være enhetlig og slagkraftig. Dette krever at det bygger på den demokratiske sentralismens prinsipper. Det må herske et livlig demokrati og meningskamp. Men etter vedtak må mindretallet bøye seg for flertallet. »For bare en bevisst disiplin kan være en jernhård disiplin.» (Stalin)

Partiet må være proletariatets høyeste form for klasseorganisasjon. Arbeiderklassen har en rekke nødvendige organisasjoner: fagforeninger, kulturforeninger, osv. I dagens Norge er ulike *fronter* av stor betydning. Bare et kommunistisk parti kan sikre at disse drar i *en* retning, at det utarbeides en felles linje i kampen mot monopolkapital og imperialismen. Derfor må kommunistene arbeide i slike masseorganisasjoner, som formelt *ikke* er underordnet partiets ledelse, for å kjempe for en politisk linje som tjener arbeiderklassen og revolusjonen.

Partiet må være et redskap for proletariatets diktatur. Partiet er den høyeste form for klasseorganisasjon. Men det er ikke et mål i seg selv. Det må være et redskap for arbeiderklassen til å lede kampen for a styrte monopolkapitalens diktatur, opprette proletariatets diktatur, befeste det og bygge ut sosialismen på alle områder.

PARTIET MÅ BYGGES GJENNOM KAMP!

Like etter splittelsen i SF, var den norske ml-bevegelsen ikke i stand til å etablere et parti bygd på disse prinsippene. Vi slo fast at partiet måtte bygges gjennom årelang kamp, der studier av den revolusjonære teorien og praksis på alle klassekampens områder gikk hånd i hånd.

Det første trinnet på denne veien var massestudier i marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning og spredning av kommunistisk propaganda og agitasjon, spesielt Klassekampen. Dette la grunnlaget for utviklinga til *kommunistiske* organisasjoner, som bygde på den revolusjonære teorien og som tillempet den demokratiske sentralismens arbeidsstil. På den måten ble »arven fra SF», venstre-sosialdemokratiske ideer og liberalistisk arbeidsstil bekjempet.

Fra våren 1970 tok hele ml-bevegelsen et nytt skritt framover. De store studentaksjonene mot dyrtida og streikekampene ved Norgas, Odda, Sauda og

Sporveien viste at SUF(m-l) og MLG var i stand til å lede *massekamper*. Men gjennom disse ble det også klart at ml-bevegelsen hadde viktige *sekteriske* feil, som gjorde en virkelig forening med arbeiderklassen og folket vanskelig. Partikampene i SF hadde stilt store krav til *indre* samhold og solidaritet. Men dette styrket også tendenser til *klikkvesen*, kommunister omgikkles stort sett kommunister. Og denne tendensen kunne vanskelig bli effektivt bekjempet i tida etterpå, da interne *studier* og diskusjon ble hovedsida i det politiske arbeidet. Et grunnleggende utslag av de sekteriske tendensene var manglende tillit til kamerater utafor kommunistenes rekker. Marxist-leninistene monopoliserte ofte arbeidet og ledelsen, bl. a. i en del av frontorganisasjonene. Og sekterismen ga seg også utslag i det *politiske* arbeidet. Viktigst var den feilaktige avvísninga av Folkebevegelsen som en kraft i kampen mot EEC, noe som bl. a. Klassekampen aktivt forfektet i startfasen av EEC-kampen.

På område etter område ble disse sekteriske trekkene ved ml-bevegelsens arbeid og politikk kritisert og bekjempet. Gjennom kritikk og sjølkritikk og politiske studier i Mao Tsetungs arbeider om *masselinja* ble grunnlaget lagt for en rekke *kampanjer* mot sekterismen. Disse ble ført offentlig fram – og en rekke progressive utafor ml-bevegelsens rekker deltok i denne tida aktivt i arbeidet for å få MLG og SUF(m-l) til å sette hensynet til arbeidsfolks interesser i ledelsen for alt arbeid.

Disse kampanjene førte etter hvert til framganger på en rekke politiske felter, men først og fremst i kampen mot EEC-medlemskap. Arbeiderkomiteen mot EEC og dyrtid, som marxist-leninistene høsten 1970 gikk i spissen for å opprette, var lenge en liten og svak front. Men fra og med våren 1971 startet en rask utbygging, som i dag har fort fram til 15 000 medlemmer og over 300 lokalorganisasjoner. Rød Arbeiderfront 1. mai ble i 1971 større enn sosialdemokratiets arrangementer på en rekke viktige plasser, bl. a. Oslo, Bergen og Trondheim.

Denne politiske framgangen ble oppnådd *gjennom kamp*, spesielt mot sekterisme i egne rekker. Fra våren 1971 fikk denne kampen en åpen og tilspisset form. Ei lita gruppe i Marxist-leninistisk Front, som hadde brutt ut av NKP, sto åpent fram med trotskistiske synspunkter på EEC-kampen. De avviste samarbeidet med småborgerskapet på landsbygda i kampen mot imperialismen, de avviste samarbeid i Folkebevegelsen mot EEC for å fremme en proletær kamplinje. Disse synspunktene ble åpent diskutert i hele ml-bevegelsen, og samstemmig avvist i en *uravstemning* i organisasjonene. Da Hovden-gruppa høsten 1971 angrep Streikestøttekomiteen i en borgerlig avis, og degenererte til streikebryteri mot Austad-arbeiderne, ble de utelukket fra MLFs rekker.

Alt fra sommeren 1971 kunne ml-bevegelsen begynne på det tredje trinnet i det partibyggende arbeidet. På sitt 2. landsmøte i juni ble ML-gruppene formelt og reelt den *ledende* organisasjonen i ml-bevegelsen. SUF(m-l) begynte fra da av på den store oppgaven å utvikle seg til en kommunistisk

masseorganisasjon for *ungdom*. Høsten 1971 ble den omdanninga slått fast av ungdomsforbundets 2. kongress.

Den viktigste oppgaven for MLG var fra kongressen av å bli en kommunistisk *kamporganisasjon*. Fra da av begynte en *omorganisering* etter den kommunistiske bevegelsens hevdvunne prinsipper: marxist-leninistene skal konsentrere sitt arbeid om de plassene der massene er og kampen har det høyeste nivå. Oppgaven ble å gå fra den gamle typen »studieorganisasjon», som omfattet store bydelsområder, til arbeid etter »produksjonspunkt». MLG tok fatt på bygginga av *bedriftslag* og *boliglag*, på utgivelsen av lokalaviser som tok opp kommunistenes linje til problemene arbeidsfolk har på plassen. En av lokalorganisasjonenes viktigste oppgaver var å organisere et stort antall sympatisører knyttet til bolig- og bedriftslaget.

Kort tid etter 1. mai i år vil denne *omorganiseringa for kamp* stort sett være avsluttet med store resultater. I løpet av det siste halvåret har ml-bevegelsen både på landsplan, i bedrifter, bygder og boligstrøk begynt å bli en drivende og ledende kraft i den politiske kampen. Særlig tydelig har dette blitt i EEC-kampen, der MLGs forslag og kampanjer for prøveavstemninger og uravstemninger, aksjoner og politiske streiker nå har blitt akseptert som omtrent *hele* anti-EEC-frontens program. Årets 1. mai vil også, med sine omlag 70 demonstrasjoner, bli et nytt politisk gjennombrudd.

På denne bakgrunn – og med disse perspektivene for øyet – har Sentralkomiteen i MLG slått fast:

Det nye revolusjonære, marxist-leninistiske partiet både kan og må bygges raskt.

HVA ER OPPNÅDD – HVA GJENSTÅR?

Formelt og reelt tilfredsstillende MLG i dag en rekke av de krav marxist-leninistene må stille til et kommunistisk parti.

MLGs politiske og ideologiske grunnlag er marxismen-leninismen Mao Tsetungs tenkning. MLG er organisert etter den demokratiske sentralismens prinsipper. MLG er organisert etter »produksjonspunkt» – og har alt i dag grodd visse røtter i arbeiderklassen. Etter at MLFs landsmøte enstemmig vedtok å oppløse organisasjonen, og dens kadre gikk inn i MLG, har ml-bevegelsen fullt og helt fått en *enhetlig ledelse* og en enhetlig parti-byggende organisasjon. I fagforeninger, klubber og ulike frontorganisasjoner har MLGs medlemmer evnet å gå i spissen for dagskampen, samtidig som de har spredd opplysning om nødvendigheten av revolusjon og sosialisme. Den marxist-leninistiske avisa *Klassekampen* selges nå fast i godt over 20 000 eksemplarer.

Kort oppsummert: MLG har ledet en rekke viktige kamper i proletariatet, har vist evne til å virke som arbeiderklassens f o r t r o p p. MLG er også en o r g a n i s e r t fortropp, med kadrer trenet i kamp og med en frivillig, bevisst disiplin.

MLGs kadrer arbeider i masseorganisasjoner, har klart å lede og koordinere arbeidet til viktige deler av den progressive anti-kapitalistiske og anti-imperialistiske bevegelsen. MLG har derfor virket som en høyere form for klasseorganisasjon enn frontene. Endelig har MLG aktivt propagandert nødvendigheten av revolusjon og sosialisme, av opprettelsen av proletariatets diktatur.

Men likevel er det ennå visse mangler som må ryddes av veien. Nøkkelledet er her å heve MLGs ideologiske og politiske nivå. Skal partiet virkelig bli «et redskap for proletariatets diktatur», må det ha et *program for revolusjon*, basert på en analyse av det norske samfunnets sosiale, økonomiske og politiske motsigelser.

Denne store oppgaven vil MLG løse gjennom å fullføre følgende etappeplan for bygginga av det nye, kommunistiske partiet.

STYRK RØTTENE I PROLETARIATET!

Den første etappen har som oppgave å fullføre omdanninga av MLG fra å være en marxist-leninistisk studie- og propaganda-organisasjon, til å bli en virkelig kamp-organisasjon.

Den viktigste oppgaven som gjenstår er å styrke MLGs røtter i proletariatet gjennom en storstilt rekruttering til sympatisør- og støttelag for MLG i bedrifter og boligområder. Vi ønsker å trekke langt flere progressive aktivt med i kommunistisk arbeid. Det vil styrke marxist-leninistenes kampkraft, og gjøre det umulig for stat og monopolkapital å likvidere MLGs organisasjon gjennom svartelisting og oppsigelser på arbeidsplassene.

Røde Fane vil oppfordre alle som sympatiserer med marxist-leninistenes arbeid og politikk til ikke å vente på at vi skal kontakte dem. Ta initiativet sjøl, kontakt marxist-leninistene der du bor eller jobber og krev å få være med i arbeidet for revolusjonen og kommunismen.

Vi har grunn til å tro at denne oppgaven – og dermed også den første etappen i den avsluttende fasen av partibyginga – vil være løst i løpet av mai.

DISKUTER KLASSEANALYSE OG PROGRAM FOR REVOLUSJON!

Den andre etappen – som vil starte på forsommeren – vil bli preget av en stor diskusjonsbevegelse. Målsetningen med den vil være å heve hele ml-bevegelsens teoretiske nivå. Følgende spørsmål skal i første rekke studeres og diskuteres:

Klasseanalyse: Hvem er fiender og hvem er venner i kampen for den sosialistiske revolusjonen? Klasseanalysen skal gjøres på alle plan. På landsplan, i distrikter, bedrifter og boligområder. Dette er ingen spesialsak for «eksperter». Alle medlemmer og sympatisører skal – ut fra sine forutsetninger – delta, bli proletariske vitenskapsmenn!

Program for revolusjon: Hvilke paroler bør kommunistene stille for den sosialistiske revolusjonen i Norge? Hvilke stadier vil revolusjonen i vårt land

kunne gjennomgå? Hvilken betydning vil seier eller nederlag i kampen mot EEC få for revolusjonens forløp?

Andre spørsmål: Selv om diskusjonsbevegelsens organiserte form vil konsentrere seg om disse emnene, vil en rekke andre saker tas opp i avis og tidsskriftsdiskusjoner, på konferanser, sommerleirer og møter: Kommunistenes holdning til arbeid i parlamentariske organer. Bør marxist-leninistene stille lister ved Stortingsvalget i 1973? Hvordan skal kampen mot undertrykkelsen av kvinnen føres – i samfunnet og i den enkelte familie? Hvilke linjer bør kommunistene ha for sitt arbeid i fagforeninger og klubber?

MLG vil invitere alle venner og sympatisører til å delta aktivt i denne diskusjonsbevegelsen, der *Røde Fane* vil være det *teoretiske organet*, samtidig som det vil bli utgitt et eget *debatblad*.

PROGRAM FOR DET KOMMUNISTISKE PARTIET

Før diskusjonsbevegelsen er kommet skikkelig i gang, er det for tidlig å si akkurat når den kan avsluttes. Men vi kan sikkert si at *når* denne bevegelsen har kommet langt nok på de viktigste områdene, skal hovedkonklusjonene sammenfattes i programforslag til partiets stiftelseskongress.

Den tredje og avsluttende etappen vil altså bli *organiserte kongressforberedelser*: Framlegging og diskusjon av forslag til program for revolusjonen, arbeidsprogram og vedtekter; forslag til vedtak om Stortingsvalget i 1973 og aktuelle oppgaver i massekampen.

Kamerater! Denne etappeplanen gir lyse perspektiver for ml-bevegelsens arbeid og utvikling. Den er en stor skuffelse for revisjonister av alle slag som har håpet at ml-bevegelsen ikke skulle være i stand til å skape det nye kommunistiske partiet. Den stiller store krav til MLGs forskjellige organer, fra Sentralkomiteen og til det enkelte medlemmet. Men de vil bli gjennomført – og gjennomført raskt! I et intervju med Klassekampen har MLGs formann uttrykt det slik:

»I 1973 er det 50 år siden NKP ble stiftet. Det hadde sine feil fra starten av, men var tross alt revolusjonært og kommunistisk. Den kommunismen har i flere tiår vært likvidert. Dagens NKP er knyttet til Sovjet-herskerne sosialimperialisme. På de fleste felter i norsk politikk må en lete med lupe for å finne forskjell på Reidar T. Larsen og enhver venstresosialdemokrat. Men de forsøker framleis å ikle politikken sin en slags marxistisk kappe. Vi kaller det revisjonisme. Og når revisjonistene neste år skal jubilere for et kommunistisk parti de sjøl har likvidert – skal både de og andre fiender av den norske revolusjonen vite:

De revolusjonære tradisjonene vil bli ivaretatt. For innen utgangen av 1973 vil et nytt k o m m u n i s t i s k parti være skapt.»

Det nye partiet vil ikke være »perfekt», og heller ikke fra starten av ha »oppslutning av de breie lag av arbeiderklassen», slik klikken rundt Kjell

Hovden »krevde». Virkelig tillit i arbeiderklassen og andre lag av folket kan bare det nye partiets egen *praksis* sikre. De som *før* partistiftelsen krever det »fullkomne» av ml-bevegelsen, krever det umulige. De går i praksis *mot* å bygge et parti for arbeiderklassen *her og nå*.

Det arbeidende folket står i dag foran store kamper. Slaget om EEC-medlemskap kan vinnes. Nye store klassekamper vil følge utover i 70-åra. La denne kampen få en *kommunistisk* ledelse!

SLUTT OPP OM MLG's ARBEID!
FRAM FOR DET NYE, KOMMUNISTISKE PARTIET!

De følgende sider er klippet fra Mao Tsetung: Skrifter i Utvalg, Oktober 1972.

Analyse av klassene i det kinesiske samfunnet

Mars 1926

Hvem er våre fiender, og hvem er våre venner? Dette spørsmålet har primær betydning i revolusjonen. Den viktigste grunnen til at alle tidligere revolusjonære kamper i Kina bare har ført til ubetydelige resultater, er at de revolusjonære ikke evnet å forene seg med sine sanne venner til slag mot sine virkelige fiender. Det revolusjonære partiet er massenes leder, og ingen revolusjon kan noensinne føre fram dersom det revolusjonære parti fører massene på villspor. For å være visse på at vår revolusjon ubetinget vinner seier og ikke fører massene på villspor, må vi sørge for at vi forener oss med våre sanne venner, slik at vi kan rette slagene mot de virkelige fiender. For å kunne skille de sanne venner fra de virkelige fiender, må vi analysere de allmenne drag i klassenes økonomiske stilling i det kinesiske samfunn, og deres holdning til revolusjonen.

Hvordan er stillingen for hver av klassene i det kinesiske samfunn?

*Godseierklassen og kompradorklassen.*¹ I det økonomisk tilbakeliggende og halv-kolonialiserte Kina er godseierklassen og kompradorklassen fullstendig et

¹ Denne artikkelen ble skrevet av kamerat Mao Tsetung for å bekjempe to avvik som da forekom i partiet. Talsmennene for den første, representert av Chen Tu-hsiu, interesserte seg bare for samarbeid med Kuomintang og glemte bøndene. Dette var høyreopportuniste. Talsmennene for det andre avviket, representert av Chang Kuo-tao, var kun interessert i arbeiderbevegelsen og glemte likeledes bøndene. Dette var »venstre»-opportuniste. Begge var oppmerksom på at deres egen styrke ikke strakk til, men ingen av dem visste hvor de skulle finne forsterkninger eller hvor de skulle skaffe forbundsfeller blant massene. Kamerat Mao Tsetung påpekte at bøndene var den påliteligste og tallmessig største av det kinesiske proletariatets forbundsfeller og løste på den måten problemet om hvem som var den viktigste forbundsfelle i den kinesiske revolusjonen. Dessuten innså han at det nasjonale borgerskap var en vaklende klasse og forutsa at den ville oppløses under revolusjonens oppsving, og at høyrefløyen ville gå over på imperialismens side. Dette ble bekreftet av hendelsene i 1927.

vedheng til det internasjonale borgerskap, og de er avhengige av imperialismen for å kunne overleve og vokse. Disse klassene representerer de mest tilbakeliggende og reaksjonære produksjonsforholdene i Kina og hindrer utviklinga av produktivkraftene. Deres eksistens er helt uforenlig med målet for den kinesiske revolusjonen. De store godseier- og kompradorklassene stiller seg alltid på imperialismens side og danner ei ekstrem kontra-revolusjonær gruppe. Deres politiske representanter er *Etatistene*² og høyrefløyen av Kuomintang.

Mellomborgerskapet. Denne klassen representerer de kapitalistiske produksjonsforholdene i Kina, i byene og på landet. Med mellomborgerskapet menes hovedsakelig det nasjonale borgerskap.³ Denne klassen er inkonsekvent i sin holdning til den kinesiske revolusjonen: de føler at revolusjonen er nødvendig og oppmuntrer den revolusjonære bevegelse mot imperialismen og krigsherrene når de lider under de slag utenlandsk kapital påfører dem og under presset fra krigsherrene. Men de blir mistenksomme overfor revolusjonen når de oppdager hvor militant det hjemlige proletariatet slutter opp om revolusjonen og hvor aktivt det internasjonale proletariatet støtter opp under den, slik at revolusjonen truer håpet om at deres klasse skal oppnå status av et storborgerskap. Politisk står de for opprettelsen av en stat styrt av en eneste klasse, det nasjonale borgerskap. En som kalte seg selv en trofast disippel av Tai Chi-tao,⁴ skrev i *Chen Pao*⁵ i Peking: »Løft din venstre neve for å slå ned imperialistene og din høyre for å slå ned kommunistene.» Disse ordene gir et bilde av denne klasses dilemma og engstelse. Den er motstander av at Kuomintangs prinsipp om folkets levevilkår tolkes i overensstemmelse med teorien om klassekamp, og den setter seg imot at Kuomintang har inngått allianse med Russland og gir kommunister⁶ og venstreorienterte adgang. Men deres forsøk på å opprette en stat under styre av det nasjonale borgerskap er helt ugjennomførlig, fordi verdenssituasjonen i dag er slik at de to hovedkreftene, revolusjonen og kontra-revolusjonen, er låst fast i en siste kamp. Hver av dem har heist en mektig fane: den ene er revolusjonens røde fane, som blir løftet av Den Tredje Internasjonale som samlingspunktet for alle undertrykte klasser i verden; den andre er kontra-revolusjonens hvite fane, som blir holdt oppe av Nasjonenes Forbund som samlingspunktet for alle verdens kontra-revolusjonære. De mellomliggende klasser blir nødvendigvis raskt oppløst, noen grupper vender seg mot venstre for å slutte seg til revolusjonen, andre vender seg mot høyre for å slutte seg til kontra-revolusjonen. Det er ikke plass for dem til å bestå som »selvstendige». Derfor er den ideen som Kinas mellomborgerskap hyller, om en »selvstendig» revolusjon hvor det skal spille hovedrollen, bare en illusjon.

Småborgerskapet. Inkludert i denne kategorien er selveierbøndene,⁷ håndverksmesterne, de lavere lag av intellektuelle – studenter, lærere i den lavere og høyere skolen, lavere statsfunksjonærer, kontorpersonale, småadvokater – og småkjøpmenn. Både på grunn av dens størrelse og klassekarakter fortjener denne klasse stor oppmerksomhet. Selveierbøndene og håndverksmesterne er begge engasjert i produksjonen i liten målestokk. Selv om alle delene av denne klassen har den samme småborgerlige status, faller de i tre forskjellige grupper. Den første gruppa består av de som har overskudd av penger, det vil si de som ved fysisk eller åndelig arbeid tjener mer hvert år enn de bruker til livets opphold. Slike mennesker ønsker svært gjerne å bli rike og er oppriktige tilbedere av marskalk Chao;⁸ mens de ikke har noen illusjoner om å samle seg store formuer, strever de ufravikelig med å klatre opp i mellomborgerskapet. De får vann i munnen når de ser hvilken respekt som følger med de små pengesekkene. Slike folk er redde av seg, redde for statlige tjenestemenn og også litt redde for revolusjonen. Siden de står ganske nær mellomborgerskapet i økonomisk status, har de stor tro på dets propaganda og er mistenksomme overfor revolusjonen. Denne gruppa er en minoritet blant småborgerskapet og danner dets høyrefløy. Den andre gruppa består av dem som i hovedsak klarer seg økonomisk. De er ganske forskjellige fra menneskene i den første gruppa. De vil også bli rike, men marskalk Chao lar dem aldri bli det. I de seinere år har de dessuten blitt klar over at verden ikke lenger er hva den var, da de har lidd under presset og utbyttinga fra imperialistene, krigsherrene, føydaladelen og det store kompradorborgerskapet. De føler at de ikke kan tjene nok til å leve ved å arbeide like mye som før. For å få endene til å møtes, må de arbeide raskere, stå opp tidligere, slutte seinere og være dobbelt så nøye med arbeidet sitt. De blir ganske grove, i det de omtaler utlendinger som »fremmede djevler», krigsherrene som »røvergeneraler» og de lokale tyranner og onde storfolk som »de hjerteløse rike». Når det gjelder bevegelsen mot imperialistene og krigsherrene, tviler de sterkt på om den kan lykkes (på grunn av at utlendingene og krigsherrene synes så mektige). De nøler med å slutte seg til den og foretrekker å være nøytrale, men de bekjemper aldri revolusjonen. Denne gruppa er svært tallrik, i det den utgjør omkring halvparten av småborgerskapet. Den tredje gruppa består av dem som har en synkende levestandard. Mange i denne gruppa, som opprinnelig hørte til de bedre familier, gjennomgår en gradvis forandring. Fra å ha klart seg så vidt, blir deres levevilkår stadig verre. Når de gjør opp regnskapet ved slutten av hvert år, blir de forskrekket og utbryter: »Hva? Enda et underskudd!» Ettersom slike mennesker har sett bedre dager og det går nedoverbakke med dem for hvert år, deres gjeld øker og livet blir mer og mer elendig, så »fryser de med

tanke på framtida». De føler seg svært elendige fordi det er en slik forskjell mellom deres fortid og framtid. Slike mennesker er ganske viktige for den revolusjonære bevegelsen. De danner en masse som ikke er liten, og de utgjør venstrefløyen av småborgerskapet. Under normale forhold vil disse tre gruppene av småborgerskapet adskille seg i sin holdning til revolusjonen. Men i krigstid, det vil si når revolusjonens flodbølge løper høyt og seieren er i sikte, vil ikke bare venstrefløyen av småborgerskapet slutte seg til revolusjonen, men også mellomgruppa vil sannsynligvis slutte seg til den. Og til og med folk fra høyrefløyen som sopes med av proletariatets store revolusjonære flodbølge og fra venstrefløyen av småborgerskapet, vil komme til å slå følge med revolusjonen. Vi kan se at denne konklusjonen er riktig ut fra erfaringene av 30. mai-bevegelsen⁹ i 1925 og bondebevegelsen på forskjellige steder.

Halvproletariatet. Det som her kalles halvproletariatet, består av fem kategorier: 1) den overveldende majoriteten av de halvveis selveiende bøndene,¹⁰ 2) de fattige bøndene, 3) de mindre håndverkerne, 4) handelsbetjentene¹¹ og 5) kremmerne. Den overveldende majoriteten av de halvveis selveiende bøndene utgjør sammen med de fattige bøndene en svært stor del av massene på landsbygda. Bondespørsmålet er i hovedsak deres spørsmål. De halvveis selveiende bøndene, de fattige bøndene og de mindre håndverkerne er engasjert i produksjonen i en enda mindre målestokk enn selveierbøndene og håndverkermesterne. Selv om både den overveldende majoriteten av de halvveis selveiende bøndene og de fattige bøndene hører til halvproletariatet, kan de deles videre i tre mindre kategorier, den øvre, den mellomste og den lavere, alt etter deres økonomiske stilling. De halvveis selveiende bøndene er verre stilt enn selveierbøndene fordi de hvert år mangler omkring halvparten av den maten de trenger, og de må rette opp dette underskuddet ved å leie jord av andre, selge deler av sin arbeidskraft eller ta del i småhandel. Seint på våren og på forsommeren når avlingen ennå ikke er moden og forrådene fra fjoråret er oppbrukt, låner de til urimelige renter og kjøper korn til høye priser. Deres stilling er naturligvis dårligere enn selveierbøndernes, som ikke trenger noen hjelp fra andre, men de er bedre stilt enn de fattige bøndene. For de fattige bøndene eier ikke noe jord, og de får bare halvparten av avlingen eller til og med mindre for ett års slit, mens de halvveis selveiende bøndene kan beholde hele avlingen fra den jorda de eier, selv om de bare får halvparten eller mindre av grøden fra jorda de leier av andre. De halvveis selveiende bøndene er derfor mer revolusjonære enn selveierbøndene, men mindre revolusjonære enn de fattige bøndene. De fattige bøndene er leilendinger som blir utbyttet av godseierne. De kan også deles inn i to kategorier etter deres økonomiske stilling. Den ene kategorien har forholdsvis tilstrekkelig med redskap og litt tilgang på penger. Slike

bønder beholder kanskje halvparten av produktet av ett års slit. For å rette opp underskuddet sitt dyrker de litt ved siden av, fanger fisk eller reker, aler opp høns eller griser eller selger en del av sin arbeidskraft. Slik skraper de med besvær sammen nok til å leve mens de håper midt i sitt strev og sin fattigdom å komme seg gjennom året. På denne måten har de et hardere liv enn de halvveis selveiende bøndene, men de er bedre stilt enn den andre kategorien av fattige bønder. De er mer revolusjonære enn de halvveis selveiende bøndene, men mindre revolusjonære enn den andre kategorien av fattige bønder. Disse siste har hverken tilstrekkelige redskaper eller tilgang på penger eller nok gjødsel. Deres avlinger er dårlige, og ettersom de har lite tilbake etter å ha betalt avgiftene, har de enda større behov for å selge en del av sin arbeidskraft. I harde tider tigger de ynkelig om hjelp fra slektninger og venner. De låner noen *tou* eller *sheng* med korn som de lever på noen få dager, og deres gjeld tårner seg opp som byrdene på oksenes rygger. De er dårligst stilt blant bøndene og er svært mottagelige for revolusjonær propaganda. De mindre håndverkerne er kalt halvproletarer fordi de selv om de eier noen enkle produksjonsmidler og stort sett arbeider for seg selv, også ofte blir tvunget til å selge en del av sin arbeidskraft og er ganske lik de fattige bøndene når det gjelder økonomisk status. På grunn av tunge forsørgelsesbyrder og kløften mellom inntektene deres og levekostnadene deres, føler de det stadige presset av fattigdommen og frykten for å bli arbeidsløse; også på dette punktet minner de om de fattige bøndene. Handelsbetjentene er ansatte i butikker og magasiner, og de underholder sine familier på magre lønninger. De får lønnpålegg kanskje bare en gang med flere års mellomrom mens prisene stiger hvert år. Hvis du tilfeldigvis kommer i fortrolig samtale med dem, legger de hele tida ut om sine endeløse klagemål. I økonomisk status er de stort sett likestilt med de fattige bøndene og de mindre håndverkerne, og de er svært mottakelige for revolusjonær propaganda. Kremmerne har små midler og svært små inntekter enten de bærer varene sine omkring på ei stang eller setter opp utsalgsbuer langs gatene, og de klarer ikke å skaffe seg nok til å fø og kle seg selv. I økonomisk status står de likt med de fattige bøndene, og i likhet med de fattige bøndene trenger de en revolusjon for å forandre de nåværende tilstander.

Proletariatet. Det moderne industriproletariatet teller omkring to millioner mennesker. Det er ikke så stort fordi Kina er økonomisk tilbakefallende. Disse to millioner industriarbeidere er hovedsaklig ansatt i fem industrier – jernbaner, gruver, sjøtransport, tekstiler, skipsbygging – og en stor del er slavebundet i foretakender som eies av utenlandske kapitalister. Selv om det ikke er så tallrikt, representerer industriproletariatet Kinas nye produktivkrefter. Det er den mest progressive klasse i det moderne Kina og har blitt den

ledende kraften i den revolusjonære bevegelse. Vi kan se hvilken viktig stilling industriproletariatet har i den kinesiske revolusjon av den styrken det har vist i streikene de siste fire åra, slik som sjømennenes streiker,¹² jernbanelstreiken,¹³ streiken i kullgruvene i Kailan og Tsiaotso,¹⁴ Shameenstreiken¹⁵ og generalstreiken i Shanghai og Hongkong¹⁶ etter 30. mai-episoden. Den første grunnen til at industriarbeiderne har denne stillingen, er deres konsentrasjon. Ingen annen del av folket er så konsentrert. Den andre grunnen er deres lave økonomiske status. De er blitt berøvet alle produksjonsmidler, de har ikke noe igjen foruten sine to hender, de har ikke noe håp om noensinne å bli rike, og i tillegg er de gjenstand for den mest ubarmhjertige behandling fra imperialistene, krigsherrene og borgerskapet. Derfor er de spesielt gode til å kjempe. Kuliene i byene er også en kraft som påkaller oppmerksomhet. De er for det meste havnearbeidere og rickshawkjørere, men blant dem finnes også reinholdsarbeidere og gatefeiere. De eier ingen ting foruten sine to hender, og de er likestilt med industriarbeiderne i økonomisk status, men de er mindre konsentrert og spiller en mindre viktig rolle i produksjonen. Det finnes hittil svært lite moderne kapitalistisk jordbruk i Kina. Med landproletariatet mener vi jordbruksarbeidere som leies for ett år, en måned eller en dag. De har verken jord, jordbruksredskaper eller tilgang på penger, og de kan kun leve ved å selge sin arbeidskraft. Av alle arbeiderne er det de som har den lengste arbeidsdagen, de laveste lønningene, arbeider under de verste forholdene og med den minste trygghet i stillingene. De er hardest presset av alle i landsbyene, og de har en like viktig stilling i bondebevegelsen som de fattige bøndene.

Ved siden av alle disse har vi det forholdsvis store *fille*-proletariatet, som består av bønder som har mistet jorda si og håndverkere som ikke kan finne arbeid. De fører den mest usikre tilværelsen av alle. I alle landsdelene har de sine hemmelige samfunn, som opprinnelig var deres organisasjoner for gjensidig hjelp i politisk og økonomisk kamp, som f. eks. Triadesamfunnet i Funkien og Kwangtung, Brodersamfunnet i Hunan, Hupeh, Kweichow og Szechuan, Det store sverds samfunn i Anhwei, Honan og Shantung, Samfunnet for den rasjonelle livsførsel i Chihli¹⁷ og de tre nordøstre provinsene og Det grønne bånd i Shanghai og andre steder.¹⁸ Et av Kinas vanskelige problemer er hvordan man skal behandle disse menneskene. De kan bli en revolusjonær kraft hvis de blir gitt skikkelig veiledning, for de er modige i kamp, men tilbøyelige til å bli destruktive.

For å summere opp, ser vi at alle krigsherrer, byråkrater, kompradorklassen og den store godseierklassen som har inngått hemmelig forståelse med imperialistene, samt den reaksjonære delen av de intellektuelle som er **avhengig** av dem, er våre fiender. Industriproletariatet er den ledende kraften i

vår revolusjon. Hele halvproletariatet og småborgerskapet er våre nærmeste venner. Høyrefløyen av det vakkende mellomborgerskapet kan bli vår fiende, – mens venstrefløyen derimot kan bli vår venn. Men vi må stadig være på vakt og ikke tillate dem å skape forvirring i våre rekker.

NOTER:

1. Etter den imperialistiske invasjonen i Kina ble noen kinesere ansatt av utenlandske kapitalister som deres agenter for å foreta økonomiske angrep, og disse kaltes kompradorer. Kompradorklassen var den delen av borgerskapet som direkte tjente kapitalistene i de imperialistiske landene og som ble underholdt av dem. Talløse bånd knyttet dem nært sammen med de hjemlige føydale kreftene.

2. *Etatistene* var en håndfull skamløse fascistiske politikere som på den tida dannet Det kinesiske etatistiske ungdomsforbundet, seinere omdøpt til Det kinesiske ungdomspartiet. De skapte seg en kontra-revolusjonær karriere ved å bekjempe kommunistpartiet og Sovjetunionen og mottok subsidier fra de forskjellige grupper av reaksjonære som hadde makt, og fra imperialistene.

3. For ytterligere diskusjon av det nasjonale borgerskapets rolle, se »The Chinese Revolution and the Chinese Communist Party», kap. 2, 4. avsnitt, Selected Works of Mao Tsetung, Bd. II.

4. Tai Chi-tao sluttet seg til Kuomintang i sin ungdom og var for ei tid Chiang Kai-sheks kompanjong i børsspekulasjoner. Etter Sun Yat-sens død i 1925 fortsatte han med anti-kommunistisk agitasjon og forberedte ideologisk Chiang Kai-sheks kontra-revolusjonære statskupp i 1927. I mange år var han Chiang Kai-sheks trofaste løpegutt i kontra-revolusjonen. Drevet til desperasjon over Chiang Kai-shek-regimets forestående undergang begikk han selvmord i februar 1949.

5. *Chen Pao* var organ for Foreningen for studiet av konstitusjonelt styre, ei politisk gruppe som støttet krigsherreveldet i nord.

6. I 1923 besluttet Sun Yat-sen seg for å omorganisere Kuomintang med hjelp av Kinas Kommunistiske Parti, å sette samarbeidet mellom Kuomintang og kommunistene ut i livet, og tillate medlemmer av kommunistpartiet å slutte seg til Kuomintang. I januar 1924 sammenkalte han Kuomintangs første rikskongress i Canton hvor han la fram De tre store politiske retningslinjene – allianse med Russland, samarbeid med kommunistpartiet og hjelp til bøndene og arbeiderne. Mao Tsetung, Li Ta-Chao, Lin Po-chu, Chu Chiu-pai og andre kamerater deltok ved kongressen og spilte en viktig rolle ved å hjelpe Kuomintang til å velge ei revolusjonær linje. En del av disse kameratene ble valgt til medlemmer, og andre til varamedlemmer, av Kuomintangs sentrale eksekutivkomite.

7. Med selveierbønder mener kamerat Mao Tsetung mellombøndene.

8. Marskalk Chao er Chao Kung-ning, rikdommens gud i kinesisk folkeminne.

9. 30. mai-bevegelsen var en landsomfattende, anti-imperialistisk protestbevegelse mot den massakren det britiske politiet utførte blant de kinesiske innbyggerne i Shanghai den 30. mai 1925. Tidligere samme måned hadde generalstreiker brutt ut ved de japansk-eide tekstilfabrikkene i Tsingtao og Shanghai, streiker som de japanske imperialistene og krigsherrene i nord, som var deres løpegutter, undertrykte. Den 15. mai skjøt og drepte den japanske tekstilfabrikkeieren i Shanghai arbeideren Ku Cheng-hung og såret et dusin andre. Den 28. mai ble åtte arbeidere slaktet ned av den reaksjonære regjeringen i Tsingtao. Den 30. mai demonstrerte mer enn to tusen studenter i Shanghai i de

utenlandske konsesjonene til støtte for arbeiderne og for å få tilbake de utenlandske konsesjonene. De samlet mer enn ti tusen mennesker foran det britiske politihovedkvarteret der de ropte slike slagord som »Ned med imperialismen!» og »Kinas folk, foren dere!» Det britiske imperialistiske politiet åpnet ild og drepte og såret mange studenter. Dette ble bekjent som 30. mai-massakren. Den utløste øyeblikkelig forbitelse over hele landet, og arbeidere, studenter og butikkeiere gjennomførte demonstrasjoner og streiker overalt. Disse dannet en veldig, anti-imperialistisk bevegelse.

10. Med »den overveldende majoriteten av de halvveis selveiende bøndene» sikter kamerat Mao Tsetung her til de utarmede bøndene som arbeidet delvis på sin egen jord, og delvis på jord som de leide av andre.

11. Det var forskjellige lag av handelsbetjenter i det gamle Kina. Her viser kamerat Mao Tsetung til det største. Det fantes også et lavere lag av handelsbetjenter, som levde som proletarer.

12. Sjømennenes streiker ble organisert av sjømennene i Hongkong og av mannskaper på dampbåtene på Yangtsefloden tidlig i 1922. Sjømennene i Hongkong holdt ut i åtte uker. Etter en bitter og blodig kamp ble de britiske imperialistiske autoritetene i Hongkong til slutt tvunget til å heve lønningene, oppheve forbudet mot Sjømannsforbundet, slippe fri de arresterte arbeiderne og betale skadeerstatning til martyrenes familier. Mannskapene på dampbåtene på Yangtse gikk til streik like etterpå, kjempet i to uker og vant også seier.

13. Umiddelbart etter at Kinas Kommunistiske Parti ble grunnlagt i 1921, satte det i gang med å organisere jernbanearbeiderne. I 1922–23 fant det sted streiker under partiets ledelse på alle hovedbanene. Den best kjente av disse var generalstreiken ved jernbanen Peking–Hankow som begynte den 4. februar 1923. Det var en kamp for retten til å organisere en fagorganisasjon for alle arbeiderne ved banen. Den 7. februar slaktet krigsherrene Wu Pei-fu og Hsiao Yao-nan, i nord, som ble støttet av den britiske imperialismen, ned de streikende. Dette ble kjent som 7. februar-massakren.

14. Kailan kullgruver var et fellesnavn for de store tilstøtende kullfeltene Kaiping og Luanchow i provinsen Hopei, som den gangen hadde over femti tusen arbeidere. I løpet av Yi Ho Tuan-bevegelsen i 1900 tok de britiske imperialistene Kaiping-gruvene. Deretter dannet kineserne Lungchow kullgruvekompani som seinere ble innlemmet i Kailan gruveadministrasjon. Begge kullfeltene kom dermed helt under den britiske imperialismens kontroll. Kailan-streiken fant sted i oktober 1922. Kullgruvene Tsiaotso som ligger i provinsen Hunan, er også godt kjent i Kina. Streiken ved Tsiaotso varte fra 1. juli til 9. august 1925.

15. Shameen, en bydel i Canton, var leid bort til den britiske imperialismen. I 1924 utstedte de britiske imperialistene som styrte der, en ny politiforskrift som forlangte at alle kinesere skulle framvise pass med foto når de forlot eller kom inn i området. Men dette gjaldt ikke for utlendinger. Den 15. juli gikk arbeiderne i Shameen til streik for å protestere mot dette meningsløse lovforslaget, som de britiske imperialistene til slutt ble tvunget til å oppheve.

16. Etter 30. mai-hendelsen i Shanghai brøt generalstreiker ut den 1. juni i Shanghai og den 19. juni i Hongkong. Mer enn 200 000 arbeidere deltok i Shanghai og 250 000 i Hongkong. Den store Hongkong-streiken som fikk støtte av folket over hele landet, varte i seksten måneder. Det var den lengste streiken i den internasjonale arbeiderbevegelsens historie.

17. Chihli var det gamle navnet på provinsen Hopei.

18. Triadesamfunnet, Brodersamfunnet, Det store sverds samfunn, Samfunnet for den rasjonelle livsførsel og Det grønne bånd var primitive hemmelige organisasjoner blant folket. Medlemmene var hovedsakelig bønder som hadde gått konkurs, arbeidsløse håndverkere og andre *fille*-proletarer. I det føydale Kina ble disse elementene ofte trukket sammen av en religion eller overtro til å danne organisasjoner av en patriarkalsk type og med forskjellige navn, og noen hadde våpen. Gjennom disse organisasjonene prøvde *fille*-proletarene å hjelpe hverandre sosialt og økonomisk, og noen ganger bekjempet de byråkratene og godseierne som undertrykket dem. Selvfølgelig kunne ikke slike tilbakeliggende organisasjoner finne noen utvei for bondene og håndverkerne. Dessuten kunne de lett kontrolleres og brukes av godseierne og de lokale tyrannene, og på grunn av dette og deres blinde ødeleggelseslyst, ble en del av dem förvandlet til reaksjonære styrker. I sitt kontra-revolusjonære statskupp i 1927 gjorde Chiang Kai-shek bruk av dem til å bryte enheten i det arbeidende folket og ødelegge revolusjonen. Etter som det moderne industriproletariatet oppsto og vokste seg sterkere, samlet bondene seg gradvis under ledelse av arbeiderklassen, i organisasjoner av en helt ny type, og disse primitive, tilbakeliggende samfunnene mistet sine livsbetingelser.

HVA ER EN KLASSEANALYSE.

Kort kan vi si at en klasseanalyse må svare på spørsmålet »Hvem er våre venner og hvem er våre fiender?». Det vil si at klasseanalysen skal svare på hvilke grupper og klasser som vil kunne mobiliseres for revolusjonen og hvilke klasser og grupper som er kontrarevolusjonens støtter.

På norsk er det laget et omfattende forsøk på en klasseanalyse, nemlig Kleven: Klassestrukturen i det norske samfunnet. Den inneholder mye interessante materiale og er nyttig i arbeidet med en klasseanalyse.

Som den revisjonisten han er, stiller Kleven nemlig ikke spørsmålet om revolusjonen i sentrum, og derfor blir hans analyse på sitt beste en sosiologisk inndeling av det norske samfunnet.

En mer omfattende kritikk av Kleven får vente, men det må nevnes at han også gjør en del andre grove feil. F. eks. eksisterer ikke arbeideraristokratiet, DNA/LO-ledelsen og konsorter, i hans verden. Heller ikke de økonomiske konsentrasjonene som kontrolleres av dem eller av landbruksmonopolet blir nevnt. Dermed blir en del av særegenhetene ved monopolkapitalismen i Norge borte. Imperialismens kontroll av Norge blir avspist med noen få linjer og norsk imperialismen blir ikke påpekt. Heller ikke blir Norges nasjonale undertrykkelse av samene viet særlig oppmerksomhet. En vurdering av klassenes stilling til aktuelle politiske spørsmål, enheten og kam-

pen innafør de ulike klassene osv. er ikke berørt av Kleven.

Ut fra kommunistenes krav til klasseanalyse holder altså ikke Kleven mål.

For vår analyse må være en nyttegenstand til å forberede den norske revolusjonen og gjennomføre den. Hvis vi da ikke har skjønt hvilke motsigelser det finnes i fiendens leir og hvilke svakheter som finnes i folkets, vil vi risikere et blodig nederlag.

En revolusjon i Norge som ikke har innsett arbeideraristokratiets røtter og indre motsigelser, vil måtte feile. På samme vis vil man ikke kunne mobilisere massene av små- og mellombøndene om man ikke skjønner at de bl. a. er undertrykt og utbytta av et priskartell som kaller seg landbrukets egen organisasjon, og at denne organisasjonen også til tider fungerer som bøndenes interesseorganisasjon.

En klasseanalyse er med andre ord noe langt mer enn statistikk. Vi trenger statistikk. Den norske bevegelsen har hittil vært for lite flink å bruke statistikk. Dette må forandres grunnleggende.

Men bare statistikk gir ingen klasseanalyse, det gir i høyden en ny utgave av Statistisk Årbok. Vi trenger sammenfatning av vår egen bevegelse og det norske folkets kamperfaringer.

For å svare på hvordan f. eks. sjiktet av sekretærer og konsulenter i staten stiller seg i klassekampen, holder det ikke å bare se på deres lønnsforhold. Vi må konkret se på hvordan de reagerer på politiske paroler, og gjennom å forsøke å mobilisere dem til kamp mot staten og monopolkapitalen lære oss noe om deres indre motsigelser.

Ut fra det som er sagt foran er det klart at en klasseanalyse ikke blir til på et studerkammer. Den blir til gjennom hele bevegelsens forsøk på å sammenfatte sine kamperfaringer og sammenfatte massenes erfaringer fra sitt eget distrikt. Klasseanalysen blir ikke til utenfor sjølve kampen, den er tvert om kampens mest opphøyde produkt.

Følgelig er det heller ikke mulig for en enkelt person å »produsere» en klasseanalyse. Hvor genial vedkommende enn måtte være, så ville produktet lide av idealisme og borgerlige fordommer, tatt i arv fra Årbøkene og Kleven, dersom det ikke baserte seg på bevegelsens kamperfaringer.

Det betyr ikke at vi vil overlate spørsmålet om klasseanalysen til spontaniteten. MLGs sentralkomite har sammenfattet en del punkter som utgjør ryggraden i klasseanalysen. Dette kan gjøres fordi den sitter inne med en del av bevegelsens kamperfaring, fordi den har tilgang til de

marxistiske klassikernes nyttige retningslinjer og fordi den har arbeidet med det statistiske materialet.

I dette nummeret offentliggjør Røde Fane disse punktene, og vi vil sammenfatte analysen i et større dokument så snart den breie bevegelsen for lokale klasseanalyser har gitt resultater. Det er grunn til å tro at vi alt i slutten av året vil være i stand til å presentere dette.

Det som kan gjøres lokalt med klasseanalysen deler seg i to hoveddeler.

For det første bør naturligvis alle prøve å gjøre seg opp en helhetsopfatning av tesene. Finnes det feil, finnes det unøyaktigheter, finnes det feilaktige vurderinger etter din mening, så la oss høre det. Og det er klart at en statsfunksjonær eller en student like vel som en industriarbeider kan ha en velbegrunna oppfatning om industriarbeidernes inndeling, eller av de sosiale røttene til opportunismen blant arbeiderklassen. Slike oppfatninger må vi få tilsendt, enten fra enkeltpersoner eller grupper.

Men for det andre trenger vi at det gjøres analyser av de lokale forholda i tilknytning til punktene. Vi har behov for at folk som kjenner forholda fra egne erfaringer søker å gi en vitenskapelig sammenfatning av de ulike gruppene, f. eks. på et statskontor. Hvilke skiller finnes? Hvor mange og hva slags folk dreier det seg om? Hva betyr utdanning for en persons stilling og muligheter? Osv.

Og vi trenger analyser av ulike industribedrifter. Hvordan ser ledel-

sen ut? Hvilke banker er med i spillet? Hvordan stiller de lavere sjefene seg? Erfaringer med formennenes posisjon og holdning? Hva betyr bedriftsutvalg og samarbeidsråd for å bryte ned arbeidernes solidaritet og i stedet konstituere faste forbindelser mellom kapitalen og en del av arbeiderne? Hvilke skiller finnes blant arbeiderne? Fagarbeidere? Unge arbeidere? Kvinner? Hva er opportunistenes sosiale basis i bedriften? Er det spesielle utviklingstendenser dere mener å spore? Osv.

De organiserte marxist-leninistene kommer til å arbeide med klasseanalysen som en viktig del av forberedelsene til partistiftelsen. Men det betyr ikke at arbeidet med klasseanalysen er begrenset til den organiserte ml-bevegelsen.

Vi ser gjerne at så mange som mulig av Røde Fanes lesere bidrar med innlegg og gjerne med spørsmål som ønskes klarlagt.

Det er også viktig at folk som sympatiserer med oss kommer med erfaringer, ideer og forslag til de lokale ml-organisasjonene.

På denne måten kan vår klasseanalyse blir et produkt av tusener på tuseners aktive medvirkning.

Slik vil vår bevegelse anvende *masselinja* i vitenskapelig kommunistisk analyse. Det vil være en helt ny ting i hele det norske folkets historie. (Dette er ikke store ord, det er faktisk helt sant. NKP gjorde aldri noe liknende selv i sin beste periode!)

INNLEDNING TIL NOTAT TIL KLASSEANALYSE

Disse tesene utgjør en foreløpig ramme for vår klasseanalyse. De forsøker ikke å ta opp alle spørsmål, ikke en gang alle de mest vesentlige spørsmålene. Den forsøker derimot å gå en grenseoppgang mot revisjonisme, reformisme og trotskisme i en del viktige spørsmål som angår klasseanalysen samtidig som den forsøker å gi en klar formulering av vår bevegelses oppfatning av disse spørsmålene. Tesene er derfor med vilje formulert så knappe og påstående som mulig. Slik blir standpunktene forhåpentlig lette å gripe, det blir lettere å avsløre eventuelle feil og det blir lettere å bruke tesene som rettesnor.

Tesene er ikke i detalj behandlet og godkjent av MLGs Sentralkomite og vi garanterer ikke for hvert ord i dem. De er utarbeidet av en kamerat i MLG på oppdrag fra Sentralkomiteen, som har gitt sin tilslutning til hovedlinjene i analysen. På punkter der forfatteren ikke har god nok kjennskap til spørsmålene, har han markert dette med å stille spørsmål til undersøkelse. Han har også med vilje formulert en oppfatning av spørsmål der han var i tvil, for å få en debatt om nettopp disse spørsmålene.

Vi mener tesene er et nyttig utgangspunkt for diskusjonen av klasseanalysen og anbefaler alle lesere til å sette seg inn i dem og komme med sine kommentarer.

Redaksjonen i Røde Fane

NOTAT TIL KLASSEANALYSE.

1. Teser om imperialismen

1.1. Det imperialistiske verdenssystemet er i dag ute av likevekt. Økonomisk krise, militære og politiske nederlag, voksende folkelige kamper og en forskyvning av styrkeforholdet mellom imperialistene innbyrdes preger bildet mer og mer. Selv om revolusjonen er hovedtendensen i verden i dag og vi håper på at revolusjoner i viktige områder vil forhindre krigen, vil vi forberede oss. Vi vender oss mot enhver imperialistisk angrepskrig, og om den rammer Norge vil vi gå i spissen for den væpnete motstand. Samtidig vil vi aktivt

bekjempe imperialistiske blokker og bekjempe norsk deltagelse i imperialistisk krig uansett om den føres fram under »nasjonale» slagord. Da vil vi reise parolen Krig mot krigen. Om ikke før, så vil en slik krig utløse de arbeidende massenes væpnede kamp mot utbytterne. Den kampen vil de norske kommunistene lede fram til den sosialistiske revolusjonen.

1.2. Norge er en del av det imperialistiske verdenssystemet, og er knyttet til USA og andre imperialistiske hovedland gjennom avtaler på statsplanet: NATO, OECD, EFTA og mellom bedrifter: aksjer, lån, eie osv. Dessuten er den norske herskerklassen tett forent med herskerklassene i viktige imperialistiske land. Den sosialistiske revolusjonen kan ikke nøye seg med å bryte ett eller et fåtall av disse båndene. Den må knuse hele systemet av imperialistiske bånd.

1.3. Norge er et offer for imperialismen. Med 30 % utenlandsk aksjeeie i norske bedrifter og total dominans i en del strategiske næringer er Norge et av de land i Europa som er hardest økonomisk kontrollert av imperialismen, særlig fransk og amerikansk. I den politiske og militære kontrollen spiller USA og Vest-Tyskland størst rolle. En meget framtrædende parole for den sosialistiske revolusjonen må være: Konfiskering av utenlandsk eiendom i landet, nasjonal uavhengighet fra imperialismen.

1.4. Norge er sjøl et imperialistisk land, og det norske monopolborgerskapet driver imperialistisk utplyndring i utlandet. Vi støtter våre kamerater i disse landene i deres rettferdige kamp mot norsk imperialisme. Når de kommer så langt i sin revolusjon at de kaster ut norske og andre utbyttere og konfiskerer deres eiendom, har de vår helhjertede støtte. Vi motarbeider ethvert imperialistisk framstøt fra Norge.

1.5. Den norske monopolkapitalen og dens stat driver nasjonal undertrykkelse innafør landets grenser. Den samiske minoriteten har i lange tider vært hardt undertrykt politisk, økonomisk, militært, kulturelt osv. Vi bekjemper norsk nasjonal undertrykkelse av samene.

1.6. Om Norge blir EEC-medlem vil landet høyst sannsynlig i løpet av meget kort tid forvandles til en halvkoloni, med monopolborgerskapet og deler av storborgerskapet som kompradorer. De allierte, mulig allierte og nøytraliserbare laga av befolkningen vil da se noe annerledes ut enn overfor en sosialistisk revolusjon. (Her går det an å dra lærdom av kampen mot EEC,

men den kan ikke overføres mekanisk.) Parolene i et slikt tilfelle må vurderes, men høyst sannsynlig vil: *Mot imperialismen for nasjonal uavhengighet og Konfiskering av utenlandsk og »komprador»-eiendom* være blant de mest sentrale.

1.7. Om Norge ikke blir EEC-medlem vil det norske monopolborgerskapet stå overfor flere muligheter. Fordi det er svakt i forhold til de store imperialistene, samtidig med økt konkurranse mellom imperialistene, vil det være nødt til å søke en eller annen form for økonomisk blokkdannelse. De aktuelle (med svært ulik grad av sannsynlighet) er: 1) Ulike tilknytningsformer til EEC, 2) en eller annen form for midlertidig nordisk blokk for å gjøre nye forsøk på å komme inn i EEC evt. i andre imperialistblokker, 3) en ny form for økonomisk blokk med USA i motsigelse til EEC, 4) tilknytning til Sovjets blokk.

Ingen av disse mulighetene er akseptable for det norske folket, og slike perspektiver gjør den sosialistiske revolusjonen enda mer påtrengende.

2. Monopolkapitalen

2.1. Det norske borgerskapet har skilt ut et monopolborgerskap, med et finansoligarki i spissen som i dag er den herskende klassen i Norge. (Det er en oppgave å finne ut hvordan og når den norske frikonkurranse-kapitalismen ble underlegen for monopolkapitalismen). Monopolborgerskapet har intime forbindelser med imperialismen og er sjøl imperialistisk. Det er den mest reaksjonære krafta i det norske samfunnet og revolusjonens hovedfiende. Monopolborgerskapet er tallmessig under 1 %.

2.2. Den norske monopolkapitalen er avhengig av de store imperialist-maktene for sin eksistens. (Rederne henter bl. a. sine superprofitter ved å frakte for de amerikanske oljeselskapene den olja som de med vold har stjålet fra bl. a. folkene i Midt-Østen). Like stor som deres økonomiske avhengighet er deres politiske og militære.

2.3. Særpreget for det norske finansoligarkiet er at dets kjerne består av rederkapital som har sugd opp industrikapital og smeltet sammen med bankkapitalen.

2.4. Til monopolborgerskapet hører foruten de privatkapitalistiske monopolistene også to grupper av *byråkratkapitalister*: *toppen* av arbeideraristokratiet og *toppen* av landbruksmonopolet.

(Forts. side 28.)

Kommentar til plansjen over gifteddekoppen DnCs nett:

Denne plansjen er bygd på opplysninger fra Carl Kierulfs Håndbok for norske obligasjoner og aksjer fra 1970, men også på notiser i diverse norske aviser osv. Det kan være skjedd endringer siden 1970 som forandrer detaljer i bildet og det kan også være at spesielt avisnotisene inneholder feil opplysninger på mindre punkter.

Men kjernen forblir den samme, nemlig at strukturen i det norske næringslivet i høyeste grad bekrefter Lenins teser i »Imperialismen . . . » om at finanskapitalen er hovedpillaren i den moderne kapitalismen.

Plansjen gjengir sjølsagt bare en beskjedent prosent av DnCs maktområde. Men innafor den delen av det som plansjen dekker finner vi en del av de betydeligste bedriftene og institusjonene i norsk økonomi. Med bakgrunn i dette skulle det være lett å skjønne at monopolkapital ikke er noe lettvint begrep som marxist-leninistene har tatt ut av luften, men at det tvert om har full dekning i norsk virkelighet.

En fortsatt analyse av norsk finanskapital vil gi nyttig materiale til en norsk klasseanalyse.

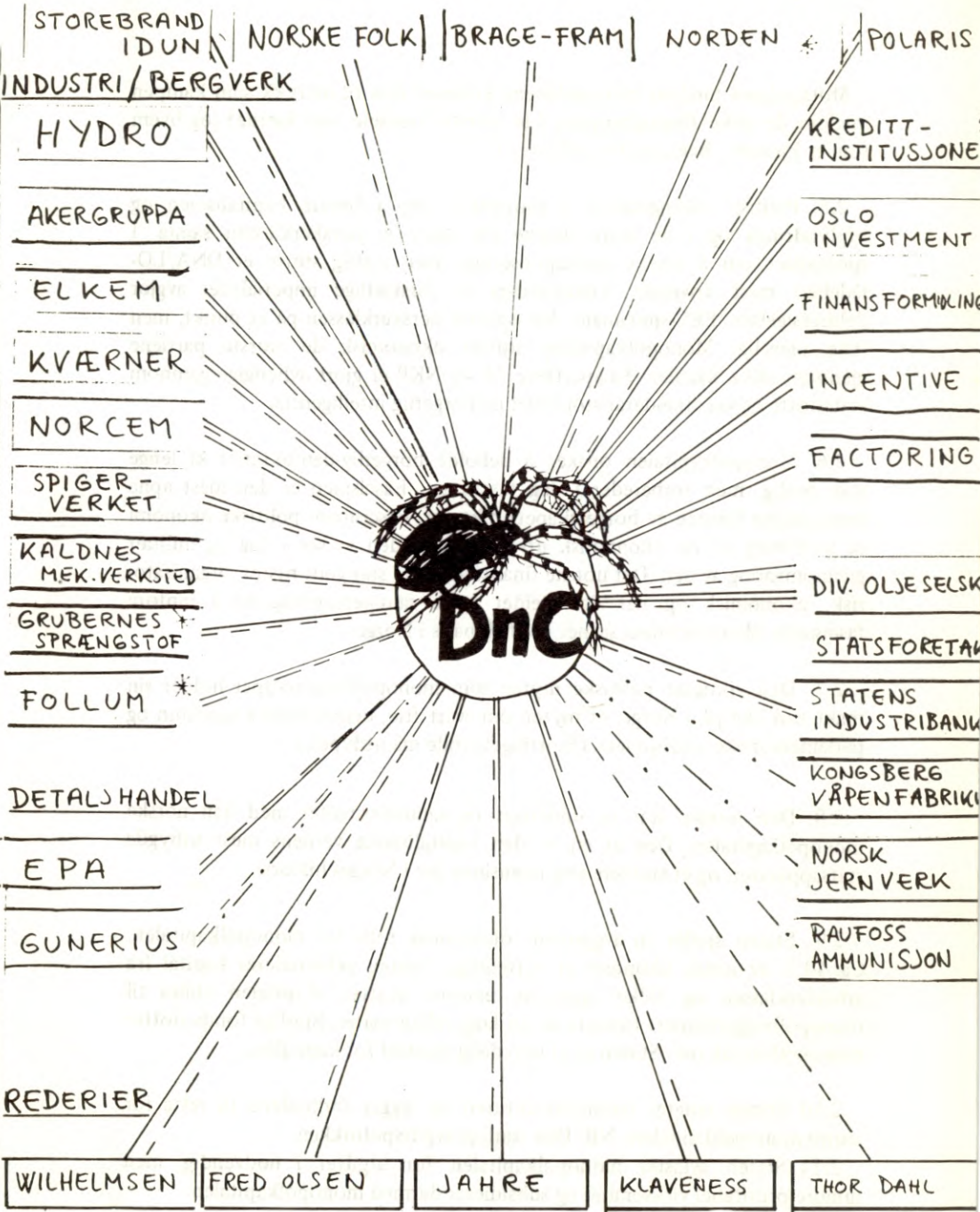
— — —

Siden denne oversiktens bakgrunnsmateriale ble lagd har Norden gått sammen med Sigyn og Alliance. Det nye selskapet har Kredittkassen Amund Ringnes som sin fremste mann. Det kan tyde på at Kreditkassen har styrket sin stilling på bekostning av DnC.

Videre har Grubernes Sprængstof gått sammen med Norsk Sprengstoffindustri og dannet selskapet Dyno, som er et av Europas største i sin bransje. Opplysning om bankens stilling i Dyno har vi foreløpig ikke.

Til slutt er Follum planlagt sammenslått med Union, som hører til Bergens Privatbanks interesser. Hvordan utfallet blir er ennå uklart.

Fusjonen mellom Elkem og Spigerverket bare styrker DnCs posisjon.

TEGNFORKLARING

- ===== BANKEN EIER HELE ELLER DELER AV SELSKAPET
- STØRSTE LÅNGIVER
- ..... PERSONALUNION (ETT ELLER FLERE STYREMEDLEMMER FELLES)
- BANKFORBINDELSE

Motsigelsene mellom monopolistene kommer dels til uttrykk som kampen mellom de ulike finansgruppene (de største bankene som kjerne) (og hvem som er kjernen i bankene bør avklares.)

2.5. Politisk stillingstaken. I spørsmålet om å bevare kapitalismen og utplyndringa og i de store linjene for dette er herskerklassen samla. I spørsmålet om å styrke monopoliseringa med statlig støtte er DNA/LO-ledelsen mest drivende. Tilknytninga til forskjellige imperialister avgjør delmotsigelser. EEC-spørsmålet har splittet herskerklassen på et punkt, men ikke ulegelig. Monopolkapitalen støtter økonomisk de største partiene gjennom ulike kanaler. Småpartiene SF og NKP er gjort avhengige gjennom statsstøtte og via arbeideraristokratiet og borgerlig intelligentsia.

2.6. Monopolkapitalen ønsker å beholde borgerlig-demokratiet så lenge som mulig, men forbereder i dag fascismen. Fascismen er den mest åpne terroristiske formen av borgerskapets diktatur. Fascismens politiske økonomi er lovfesting av en økonomisk utvikling som den vi ser i dag og militær gjennomføring av den. Det norske finansoligarkiet står godt rustet, organisatorisk, økonomisk og når det gjelder indre sammensveising til å innføre fascismen. Men fascismen savner politisk basis i Norge.

2.7. Den viktigste politiske myten som monopolborgerskapet holder sin makt ved like på i Norge, er myten om «vårt frie, demokratiske samfunn og parlamentariske tradisjoner». (Stortingets rolle må utdypes.)

2.8. Den norske stat er underlagt og sammensmeltet med den norske monopolkapitalen. Den er en av den kapitalistiske verdens mest utbygde statsapparater, og er sterkere enn noensinne før i Norges historie.

2.9. Staten spiller en avgjørende økonomisk rolle for monopolkapitalen. Ca. 40 % av norsk økonomi er «offentlig». Staten akkumulerer kapital fra arbeiderklassen og folket gjennom enorme skatter. Kapitalen stilles til monopolborgerskapets tjeneste på en lang rekke måter. Statlige fonds støtter monopolforetak osv. Staten er et betydelig marked for kapitalen.

2.10 Staten sanerer næringsstrukturen og legger forholdene til rette for større monopoldannelser. NB: Den statlige avgiftspolitikken.

2.11. Staten avlaster monopolkapitalen for utgifter i nødvendig, men mindre profitabel virksomhet og subsidierer dermed monopolkapitalen.

2.12. Staten støtter norsk kapitaleksport. (Undersøk norsk «u-hjelp».)

2.13. Staten er forbundet med monopolkapitalen bl.a. gjennom personalunion. (Onar Onarheim i Akergruppa og Distriktenes Utbyggingsfond, de ulike regjeringskomiteene osv.)

2.14. Den norske stats- og kommuneadministrasjonen er et enormt apparat som savner sidestykke i Norge, som undertrykker majoriteten av sine ansatte, men som samtidig spiller en viktig rolle for å kjøpe over enkelte folk fra arbeiderklassen. Statsadministrasjonen i Norge følger Marxs tese om oppsulminga av den uproduktive delen av virksomhetene under kapitalismen.

2.15. Kjernen i den norske staten er det militære apparatet. Den stående styrken er på 30-40 000 mann. Kampene mot militaristisk disiplin, mot imperialismen og mot økonomisk utplyndring i det militære har avslørt at monopolkapitalen ikke har grunn til å feste for stor lit til lojalitet fra store deler av de væpnede styrkene, den dagen våpnene skal rettes mot revolusjonen. Det norske offiserskorpset er uforholdsmessig stort, toppen av det er hardt infiltrert av tyske og amerikanske offiserer. Tilknyttingen *direkte* til monopolkapitalen kjenner vi ikke konkret. (Må undersøkes.)

2.16. Monopolborgerskapets stat må knuses. Den kan ikke på noen måte tjene folkets interesser. Den borgerlige hæren må oppløses. «Rettsapparatet» må rives ned, høyesterett og dommerne avsettes, politiet må oppløses. Eiendommen til den borgerlige staten må over på folkets hender i form av sosialistisk statseiendom. Skatteutplyndringen av arbeiderklassen og folket må opphøre.

Monopolene må beslaglegges og gjøres til sosialistisk statseiendom. Kapitalistisk utbytting må stanses (hvordan den midlere og lavere kapitalisten skal fratas sin eiendom avgjøres mye av hans instilling). Til å gjennomføre disse oppgavene og en lang rekke som følger av dem, kort sagt, for å gjennomføre sosialismen i Norge trengs det et kommunistisk parti som nå er i ferd med å oppstå. Det trengs en folkehær som det ennå vil ta tid å skape fordi folket trenger erfaring om folkekrigens nødvendighet og konkret kamperfaring. Dessuten trengs det en enhetsfront av alle klasser og grupper som vil gjøre slutt på monopolkapitalens og imperialismens tyranni.

Revolusjonen er ikke gjennomført bare ved å rive ned borgerstaten. Den proletariske staten må settes i stedet. Proletariatets diktatur er nødvendig for å undertrykke de eksproprierte reaksjonære. Bare en sosialistisk stat kan løse

de enorme oppgavene som folket har behov for. Proletarisk demokrati. Proletarisk grunnlov.

Anarkismen duger ikke på noen punkt. Foruten at den ikke løser spørsmålet om å undertrykke de reaksjonære, så er den absurd overfor hva som gjøres med monopolistisk eiendom.

3. Om det øvrige borgerskapet

3.1. Monopolkapitalens nærmeste forbundsfeller, rekrutteringsbasis er de store ikke-monopolistiske kapitalistene. Det er redere, industrikapitalister, store handelskapitalister, godseiere og toppfunksjonærer i stat og private selskaper. Storborgerskapet rekrutterer jamnlig til monopolkapitalens krets (antakelig ble Odd Gleditsch i Jotun nylig rekruttert), men blir også holdt nede av monopolkapitalen. Storborgerskapet er imidlertid utbyttere i stor skala og ser sin skjebne avhengig av monopolkapitalen. Storborgerskapet er derfor et reaksjonært skikt som vil være den sosialistiske revolusjonens fiender. De motsigelsene som finnes mellom storborgerskapet og monopolkapitalen vil eventuelt kunne utnyttes til å nøytralisere enkelte storborgere for en viss tid.

I kampen mot imperialismen kan grupper av storborgere for en tid slutte seg til enhetsfronten, men de utgjør da dens mest tilbakeiggende lag og er rede til å forråde kampen ved første anledning.

3.3. Resten av det øvrige borgerskap kan deles inn i en midlere og en lavere del etter økonomisk makt og utbytte. Det består av eiere av mindre industriforetak, mellomstore og mindre kapitalisters handelsforetak, storbonder, høye funksjonærer og tjenestemenn, borgerlig intelligentsia, spesielt store advokater, store båteiere i fisket.

3.4. Størrelsen på hele borgerskapet ligger antakelig omkring 5 % av yrkesbefolkninga.

3.5. Den ikke-storborgerlige delen av borgerskapet kan i stor grad vinnes som vaklende allierte i tilfelle av en nasjonal revolusjon. Men de vil være unnfalne og vil helst tjene på begge sider (begge konklusjonene bygger på erfaring fra krigen.) De frykter den sosialistiske revolusjonen, men de dårligst stilte av dem vil høyst sannsynlig ønske å gå med revolusjonen når den proletariske statsmakta er befesta.

3.6. Mens monopolborgerskapet finner en konsekvent talsmann i DNA/LO-toppen, finner mellomborgerskapet lite støtte der. Det er særlig

3.7. Mellomborgerskapet vil bli splittet opp. De økonomisk velberga vil knytte seg fastere til monopolkapitalen. De andre som går en mer usikker framtid i møte vil kunne nyttes i kampen mot monopolkapitalen, men de vil også kunne fanges inn igjen av monopolkapitalen gjennom fascistisk agitasjon.

4. Om småborgerskapet

4.1. Småborgerskapet i Norge spiller en viktig rolle, dels på grunn av sin størrelse, dels på grunn av at dets hoveddeler – småborgerskapet i fiske og landbruk – preger norsk økonomi, og dels på grunn av sin historiske forankring. Småborgerskapet har spilt en rolle i den borgerlig-nasjonale revolusjonen som har avleira seg i kultur og tenkning.

4.2. Småborgerskapet inkluderer småbøndene og mesteparten av de mellomstore bøndene, dvs. 60 % av bønder og småbrukere, det inkluderer mer enn 2/3 av fiskerne, de småhandelnde, kontorfunksjonærer med sjølstendig stilling, håndverksmestrene, småindustrielle, stats- og byråsjefs-sjiktet, små advokater, høyere lærekrefter. (Her finnes mange usikre punkter.)

4.3. Størrelsen på småborgerskapet er om lag 20 % av befolkninga (ut fra litt andre kriterier og avgrensninger enn Kleven). Over halvparten av dem finnes i landbruket. Med Norges befolkningsstruktur spiller småborgerskapet på landsbygda og i fiskeværene en strategisk rolle. En annen sak er at særlig bøndene allerede er væpnet. Seier i revolusjonen i Norge med en fiendtlig bondebefolkning er utenkelig. Størsteparten av småborgerskapet vil være en fast revolusjonær kraft.

4.4. – 4.8. Spørsmål som notatet ikke tar opp: Skillet mellom kapitalistiske bønder og mellombønder. Landbruksmonopolets karakter av kapitalistisk utbyttermonopol på toppen og interesseorganisasjon på bunnen. Gjeldsforhold. Fiskerne. De småindustrielle. Småborgerskapets laveste og største lag og deres rolle som faste revolusjonære forbundsfeller. Småborgerskapet i byene.

Seinere artikler i Røde Fane vil analysere klasseforholda på landsbygda nærmere.

4.4. Mellombøndene har overskudd nok til å bruke leid arbeidskraft store deler av året og gjøre nyinvesteringer. De utgjør en del av småborgerskapets høyrefløy. Sammen med de kapitalistiske bøndene spiller de en økonomisk og politisk rolle i sparebankene og det midlere og lavere skiktet av landbruks-

monopolet. Dette er de redde for å miste i tillegg til at de også er redde for å miste sin relativt velstående stilling som bønder. Dette gjør dem meget skeptiske til revolusjonen. Monopolkapitalen er imidlertid også ute etter å ta fra dem deres posisjon, og de har derfor bare en framtid ved å slutte seg til revolusjonen.

Allerede de nærmeste årene vil de møte store vanskeligheter ved saneringa av landbygda, og ytterst få av dem har mulighet til å bli store brukere av det slaget monopolene vil beholde. Derfor kan vi allerede nå skimte en utvikling til venstre. Tallmessig om lag 5 % av hele småborgerskapet.

4.5. I tilsvarende stilling kommer den »velhavende» delen av fiskerne med båter mellom 30 og 70 fot osv. De er imidlertid ennå mer utsatt enn mellombøndene og har en svakere posisjon (fiskeriorganisasjonene kan ikke tilby et så omfattende apparat som landbruket).

De småindustrielle kommer også i om lag samme stilling. Statens avgiftspolitik er deres mare.

For alle disse gruppene trenger vi bedre oversikt over deres gjeld og deres akkumulasjonsmuligheter.

4.6. Småbøndene preger norsk landbruk. De utgjør mer enn 50 % eller 25 % av hele småborgerskapet. De er ikke i stand til å akkumulere i noen særlig grad, og bare leilighetsvis leier de arbeidskraft. De dårligst stilte kommer stadig ut med underskudd og må låne. Gjeldsprosenten i landbruket ligger mellom 30 og 90, med et gjennomsnitt omkring 45 %. Gjelda er til størst plage for småbøndene og småbrukerne som ikke akkumulerer overskudd, sjøl om den ikke alltid er tallmessig størst for dem. Småbøndene utbyttes av bankene, særlig statsbanker og Bøndernes bank, de utplyndres av landbruksmonopolets priskartell, og de trues av storbøndene og godseiere. Småbøndene kan bli meget revolusjonære, men de trenger proletariatets ledelse, ellers vil populistene få dem med på utopiske prosjekter som fører kampen på avveier.

4.7. Blant fiskerne står lottkarene og sjarkeierne i om lag samme stilling som småbøndene. De utgjør 60 % av fiskerne. Også for dem gjelder det at de er ideologisk og politisk preget av bankenes diktatur, og enda mer utsatt enn småbøndene. En god del av dem er småbønder ved siden av. De kan bli svært revolusjonære.

4.8. Småborgerskapet i byene har foreløpig skilt ut en del sjølstendige intellektuelle som sin venstrefløy.

4.9. Småborgerskapet representerer en lite utbygd produksjonsform, og uansett deres gode intensjoner i kampen mot monopolkapitalens rasering av landbruk og fiske, så vil de ikke sjøl kunne utvikle en produksjon som gjør landet sjølberga. Men under proletariatets ledelse, og gjennom overtalelse vil de kunne spille en viktig rolle i produksjonen og omdanninga av samfunnet etter opprettelsen av proletariatets diktatur. Sosialismen i Norge er ikke tjent med at monopolkapitalen får tvunget den siste småbruker til dreibenken og den siste sjarkeieren inn i sildemelfabrikken.

5. Om halvproletariatet

5.1. I Norge finnes det et halvproletariat på landsbygda. Det er småbrukere, det er fiskere, eiere av sjarker eller lott i båt, som arbeider i bygg og anlegg eller industri en del av året. I tillegg finnes det en del andre halvproletarer slik som håndverkere.

5.2. Halvproletariatet står meget nært proletariatet og er på vei inn i det. Det er en viktig kraft i revolusjonen og en fast alliert. De utgjør ca. 5 % av befolkninga. (Kleven har regna dem til arbeiderklassen.)

6. Om proletariatet

6.1. Proletariatet (synonymt med arbeiderklassen) er den største klassen i det norske samfunnet. Totalt omfatter den om lag 70 % av befolkninga. Proletariatet vokser stadig ved at halvproletariatet og deler av småborgerskapet proletariseres. Proletariatet er den mest revolusjonære klassen, og representerer folkets framtid og nasjonens redning. Den står i mest direkte motsigelse til monopolkapitalen og har ingenting utenom sine lenker å miste.

6.2. Av proletariatet er det industriproletariatet sammen med arbeiderne i bergverk som er mest konsentrert og spiller den viktigste rollen i produksjonen. I tillegg komme bygg- og anleggsarbeiderne. Tilsammen utgjør disse 42 % av proletariatet eller ca. 30 % av befolkninga.

6.3. Av industriarbeiderne utgjør arbeiderne i jern- og metall-industri den desidert største gruppa. Etter konsentrasjon og rolle i produksjonen utgjør de og arbeiderne i treforedling, grafisk og kjemisk kjernen i industriarbeiderklassen. Disse fire industrigrenene har 202 av landet 281 bedrifter med mer enn 400 ansatte. Politisk har de også spilt en stor rolle overfor resten av arbeiderklassen. Minner om Menstad, jernstreiken, Saudastreiken, streiker i grafisk, bredden i EEC-motstanden i jern/met.

6.4. Av de andre gruppene i arbeiderklassen er arbeiderne i transport og samferdsel av spesiell interesse. De er ei voksende gruppe, arbeiderne i sjøtransport utbyttes hardt av de fremste monopolkapitalistene, rederne, transport og telekommunikasjon er strategisk meget viktig for kapitalen. Et høyt teknisk utviklet samfunn som Norge, vil få store problemer med elektrisitetsstreik eller kommunikasjonsstreik. Men proletariatet i samferdsel er mindre konsentrert og spiller en mindre viktig rolle i produksjonen enn industriarbeiderne. De har alt spilt en stor politisk rolle gjennom Sporveisstreiken.

6.5. Proletariatet i varehandelen vokser og er hardt utbyttat. Det utgjør snart 10 % av befolkninga. Men det er lite konsentrert og lite sammensveisat, og spiller liten produktiv rolle.

6.6. I andre tjenesteytende næringer bør spesielt proletarene i undervisning og helsestell nevnes fordi de alt har ført kamp under bra paroler, og har vist evne til å slutte opp om industriarbeiderne.

6.7. I stats- og kommuneadministrasjon fins arbeiderne fra sekretærnivået og nedover. De er stort sett lite konsentrert og har avansementsforhåpninger, sjøl om de ikke er særlig reelle. I revolusjonen kan de spille en viktig rolle med å lamme den borgerlige statens sivile apparat.

6.8. Arbeiderne i landbruk og fiske er fåtallige (under 2 % av befolkninga) og de blir færre.

6.9. Revolusjonen i Norge vil i første rekke være arbeiderklassens verk, og den vil bringe arbeiderklassen til makta. ML-partiets program vil uttrykke dette i en del umiddelbare sosiale, økonomiske og politiske tiltak for arbeiderklassen som revolusjonen skal gjennomføre.

6.10. Proletariatet i Norge begynte å organisere seg *som klasse* i Norge rundt 1850. Da thrannerbevegelsen ble slått ned betydde det flere tiår med desorganisering av arbeiderklassen inntil den pånytt begynte å konstituere seg som klasse.

6.11. De sosialdemokratiske ledernes overløperi har blitt fulgt av en massiv omdanning av arbeiderklassens organisasjoner fra å være redskaper *mot* kapitalen og til å bli redskaper *for* kapitalen i arbeiderklassen. Proletariatets

organisering som klasse har blitt brutt ned og i stedet er det skapt et system av faste forbindelser mellom kapitalen og en del av arbeiderne.

6.12. Den nye bevegelsen som har vokst opp i 60-åra og hittil i 70-åra har også betydning faktisk innledning til en ny konstituering av arbeiderklassen som klasse.

6.13. Den fremste motstanderen til denne utviklinga i arbeiderklassens ledd er arbeideraristokratiet.

Arbeideraristokratiet er et produkt av imperialismen. Det er en liten minoritet av arbeiderklassen som på denne måten er kjøpt av monopolkapitalen, men det er en innflytelsesrik minoritet. Arbeideraristokratiet er større under en langvarig høykonjunktur enn under lavkonjunktur. Det er større så lenge motsigelsene mellom imperialistene er små, som i femti-åra, enn når de skjerpes, som i dag.

Arbeideraristokratiet deler seg i flere lag. Dets øverste lag er sjøl monopolister i kraft av sin posisjon som byråkratkapitalister. Dette fåtallige sjiktet er konsekvente talsmenn for monopolkapitalen og har felles interesser *som klasse*.

7. Lumpfenproletariatet (filleproletariatet)

7. Lumpfenproletariatet er samfunnets nederste sjikt. Det består av folk fra alle samfunnslag som av ulike grunner er ruinert og havnet der. Dette sjiktet er lite i Norge, men det øker og rekrutteres i dag spesielt fra ungdommen. Det er preget av store helsemessige og sosiale problemer. En del av lumpfenproletarene kan spille en revolusjonær rolle, men dette laget er uten perspektiver og uten (eller stort sett uten) samhold. De kan derfor ikke stoles på som en fast revolusjonær tropp. Det finnes grader av fornedrelse og grader av samhold også innafor lumpfenproletariatet som sannsynligvis vil gjøre det naturlig å dele det inn i ulike grupper.

Vi trenger en definisjon og avgrensning av lumpfenproletariatet for å undersøke det nærmere.

8–11: Tillegg.

Det er fire viktige spørsmål som forfatteren av dette notatet anser som vesentlige og selvnynnsende deler av en klasseanalyse, men som det ikke var hans oppgave å behandle da notatet ble skrevet: ungdommen, kvinnene,

samene og motsigelsen by – land. Her skal bare anføres sentrale grunner til å ha dem med:

8. Ungdommen fordeler seg på alle klasser og preges av de klassene de hører til. Men kapitalismen har også skapt spesielle problemer for folkets ungdom, som gjør at ungdommen trenger å organisere seg spesielt. SUF(m-l) er i dag en kommunistisk organisasjon for ungdomsmassene.

9. Kvinnene. Kvinnene i et kapitalistisk land som Norge er dobbelt undertrykt. Den store majoriteten av kvinnene er i likhet med sine mannlige klassefeller undertrykt av monopolkapitalen, men kvinnene er også undertrykt fordi de er kvinner. De trenger også å organisere seg spesielt og vil spille en viktig særegen rolle i revolusjonen. En *kvinnefront* er under organisering denne våren.

10. Samene. De har blitt fortrent fra sine områder og blitt brutalt undertrykt gjennom generasjoner av nordmennene. Den norske monopolkapitalen fører i dag denne nasjonale undertrykkelsen videre. Samenes rettferdige krav er en del av proletariatets solidariske krav. Den sosialistiske revolusjonen i Norge vil gjøre slutt på den nasjonale, økonomiske, kulturelle og politiske undertrykkelsen av samene.

11. Motsigelsen mellom by – land er blitt akutt under monopolborgerskapets vanstyre og både byenes og landsbygdas befolkning søker en løsning på disse problemene som monopolborgerskapet ikke er i stand til å gi. Vi trenger å analysere problemet i detalj og gi en skisse av hvordan sosialismen vil ta til med å løse denne motsigelsen til folkets beste. Erfaringene fra Albania og Kina, der landsbygda i dag utvikles og utbygges, er her en viktig kilde.

SYNSPUNKTER PÅ DET NORSKE ARBEIDERARISTOKRATIET.

I sin artikkel »Imperialismen og sosialismens splittelse» skriver Lenin:

»En imperialistisk »stor»makts borgerskap er økonomisk i stand til å bestikke det øverste skiktet av »sine» arbeidere gjennom å dele ut til dette formålet et par hundre millioner franc i året, for dets ekstra-profitt beløper seg antakelig til omkring en milliard. Og spørsmålet om hvordan denne lille almisse fordeles mellom arbeiderministrene, de »arbeiderdeputerte» . . . . de arbeidere som deltar i krigsindustrikomiteene, arbeidertjenestemennene, de arbeiderne som er organisert i de snevre laugsaktige fagforeningene, tjenestemennene osv. osv. — det er allerede et sekundært spørsmål.

I årene 1848 — 1868 og delvis seinere hadde England alene en monopolstilling; derfor kunne opportunisten der vinne overhånd for årtier; andre land med så rike kolonier og med industrimonopol fantes ikke.

Den siste tredjedelen av 1800-tallet utgjorde overgangen til en ny imperialistisk epoke. Det er ikke ett lands finanskapital som har monopol, men finanskapitalen i noen meget få stormakter . . . . Den moderne finanskapitalens monopolstilling blir utsatt for heftige angrep; de imperialistiske krigenes epoke har begynt. På den tida kunne man bestikke ett lands arbeiderklasse og korrumpere den for årtier. Nå er dette usannsynlig, kanskje til og med umulig, men i stedet kan hver

imperialistisk »stor»makt bestikke mindre (enn det som var tilfelle i England i årene 1848 — 1868) skikt av »arbeideraristokratier» og gjør det også. På denne tida kunne »ett borgerlig arbeiderparti» — for å bruke Engels overordentlig slående uttrykk — oppstå bare i ett land, riktignok over en lang tid, fordi det hadde monopolstilling. Nå er »det borgerlige arbeiderpartiet» blitt uunn-gåelig og typisk for alle imperialistiske land. . . . Trustene, finansoligarkiet, dyrtida og slikt som gjør det

mulig å bestikke et lite øverste skikt, undertrykker, kuer, ruinerer og plager stadig sterkere proletariatets og halvproletariatets masse.» (sitat slutt)

»APPELLISMEN»

En gjeng reaksjonære overløpere i Sverige og Danmark **forvrengete** denne teorien til Lenin til å gjelde **hele**

arbeiderklassen. De påsto at svenske og danske arbeidere var bestukket og borgerlige og profitterte på de imperialistiske superprofittene fra Asia, Afrika og Latin-Amerika. Denne »appellismen» (oppkalt etter dansken Appell) har blitt grundig avslørt, og det refererte Leninsitatet skulle godt nok ha plassert slike »teorier» i vrøvlets rekker.

Men det betyr ikke at det ikke finnes bestikkelse eller at teorien om arbeideraristokratiet ikke gjelder. Høykonjunkturen etter 2. verdenskrig gjorde det mulig for det imperialistiske norske borgerskapet å bestikke et stort antall arbeiderledere og enkelte utvalgte arbeidere.

ARBEIDERARISTOKRATIETS KLASSEKARAKTER

Historisk har arbeideraristokratiet utviklet seg fra en situasjon der et skikt av bestukne arbeidere spilte den vesentligste rollen. Dette lille skiktet »borgerliggjorte» arbeidere ga grobunn for et »arbeider»byråkrati som seinere har kommet til å spille den avgjørende rollen innenfor arbeideraristokratiet.

Jeg mener at vi grovt kan dele inn arbeideraristokratiet i Norge i tre deler:

- a) det monopolistiske arbeideraristokratiet
- b) det midlere arbeideraristokratiet og
- c) de små arbeideraristokratene

a) Det monopolistiske arbeideraristokratiet er tallmessig svært lite. Det utgjøres av spissene i DNA/LO, NKL, Landsbanken (tidligere Arbeidernes landsbank), i visse statsforetak osv. Det er folk som i kraft av sin byråkratstilling (og ikke sin private eiendomsrett) kontrollerer store økonomiske konsentrasjoner og monopoler. De har forvandlet folkelige forsvarstiltak som kooperasjonene til Norges største monopol i detaljhandel. De ble organisk sveiset sammen med det gamle monopolborgerskapet under krigen og la opp

en felles strategi med dem. Disse arbeideraristokratene hører til folkets hovedfiende og de er den materielle årsaken til DNAs imperialistiske politikk.

b) Det midlere arbeideraristokratiet består av fastlønna toppfolk i det sentrale fagforeningsbyråkratiet, visse DNA-funksjonærer og representanter osv. som ikke på noen måte når opp i monopolborgerskapets tynne sjikt, men som for lenge siden vendte arbeiderklassen ryggen. De kan splittes fra DNA/LO-toppen i visse situasjoner (EEC), men de utgjør en solid basis for alskens opportunisme. Uten dem mister DNA/LO-toppen nye av sine griperedskaper overfor massene.

c) De små arbeideraristokratene består av små fagforeningsbyråkrater og av visse favoriserte arbeidere.

SAMARBEIDSPAMPER

Mellom tallrike små fagforeningsledere (helt ned til gruppenivå) og kapitalistklassen eksisterer det formaliserte bånd i form av samarbeidsutvalg og liknende. Dette gjør sjølsagt ikke disse lederne **automatisk** til arbeideraristokrater. Men når den formaliserte kontakten i slike organer er mer regelmessig enn aktiviteten i grupper, klubber og foreninger så sier det seg sjøl at samarbeidsgrupper etc. bidrar sterkt til å bryte ned arbeiderklassens organisering **som klasse**. En del økonomiske fordeler finnes også i det lavere laget av fagforeningsledere, men viktigere er enkelte andre småprivilegier. Fagforeningsledere som sitter på klubbkontoret halve dagen i stedet for å jobbe på gulvet

kan skape en temmelig råttten atmosfære av lediggang rundt seg. Det ville imidlertid være en stor feil å oppfatte enhver fagforeningsleder som arbeideraristokrat.

Det laveste laget arbeideraristokrater er en livlig grobunn for revisjonisme, sosialimperialisme og classesamarbeid. Uten dette oppportunistiske skiktet ville hundretusener av norske arbeidere kunne vinnes for kamplinja i løpet av meget kort tid. Samtidig hører de fleste av dem til

folket, og deres framtid er høyst usikker. Et eventuelt EEC-medlemskap ville jeg tro ville rive vekk det økonomiske grunnlaget for meste-parten av slike folk. Noe av det samme vil antakelig skje snart likevel dersom krisa utvikler seg med samme tempo som nå. Utviklingen i Polen i desemberdagene viser at i revolusjonære situasjoner er det laveste arbeideraristokratiet tilbøyelig til å »smelte» bort som sjølstendig gruppering og slutte seg til revolusjonen.
jernarbeider

Denne utgaven av Røde Fane er delt i to filer for å lette nedlasting.

Se http://akp.no/ml-historie/pdf/rode_fane/1972/ for å finne del 2.